

En kort Oversigt over den anden norske Polarfærds geografiske Arbejde.

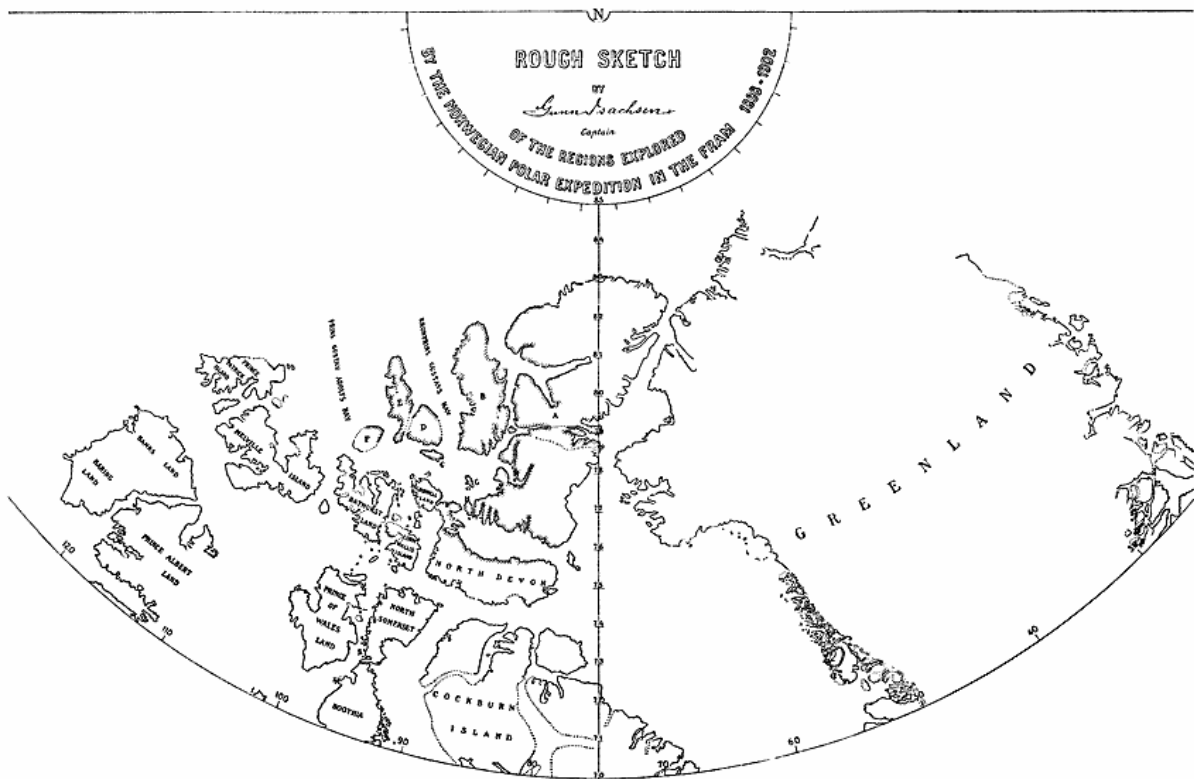
Af Ritmester Isachsen.

Arbejdsfeltet for det første Aar 1898—99 var Hayes Sound. Dette undersøgte dels Høsten 1898, dels paafølgende Vaar.

Hayes Sound er et Fjordkompleks, der forgrener sig i fire Fjorde. Bache-Øen er ikke Ø, men Halvø, der begrænser Komplekset mod Nord.

Vaaren 1899 gjordes to Rejser overland til Elles-

Ifølge Geologen, Kand. min. Schei er Ellesmere Land (A) „i Øst mod Baffins Bay op til Hayes Sound opbygget af Gundfjeldsgranit; mod Jones Sound kommer cambriske og siluriske Kalk- og Sandstene til. Paa Vestsiden af A og paa Landet B optræder devoniske og carboniske Kalk- og Sandstene samt Skifere med Triasfossiler og Sandlag, der indeholder Brunkul af tertiær Alder.

mere Lands Vestkyst, en over bart Land og en over Bræ.

For Aarene 1899—1902 har de tre Vinterkvarterer i Jones Sound været Udgangspunkterne. De undersøgte Omraader vil fremgaa af de skrafferede Linjer paa vedføjede Skitse.

*) Forfatteren, der, som bekendt, deltog i „Fram“-Expeditionen, har godhedsfuldt efter Anmodning af Kaptajn Otto Sverdrup sendt det kgl. danske geografiske Selskab nedenstaaende Meddelelse og Kort.

Langs Sundet mellem disse Lande er vulkanske Bjergarter trængt op i Sandstens- og Skiferlagene, og ved Sundets nordligste Del er endog Lavaer brudt frem.

Det af Grundfjeld opbyggede Land samt Landet omkring Sundet opviser isolerede Højder paa omkring 1500 Meter, medens A's Sydvestkyst, B og de mindre Lande er Tavlelande med lavere Højder.

Søndenfor Hayes Sound har A et Bræomraade, hvis Nordgrænse er paa omkring 78½ Grad nordlig Bredde. Bræen skyder ned til de tre sydligste Fjorde

i Hayes Sound, ligesaa ned til flere Steder paa Østkysten samt til de østligere Fjorde paa Sydkysten.

Fra Brøomraadet mellem $79\frac{1}{2}$ Grad og 81 Grad nordlig Bredde skyder flere Bræer ned til Greely Fjord og den sydostgaaende Fjord.

Paa C, D, E, F og G er der ingen Bræer.

Flere Isfjelde observeredes i Greely Fjord og sydover i Sundet mellem A og B og i de søndenfor liggende Farvande; i Kronprins Gustavs Hav yderst faa, vest for D og E ingen.

De forskellige Havomraader var dækkede af mer eller mindre kuperet Bayis, medens den grovere Polaris først optraadte omkring Nordpynterne af B og E.

Som det af Skitsen vil fremgaa, staar Jones Sound i Forbindelse med det nordvest for liggende Hav ved Sundene paa begge Sider af H (North Kent), hvilket bevirker en rivende Strøm i disse Sund.

Som Følge heraf vil en større eller mindre Del af disse, selv Midtvinters, være fyldt med Drivis, der rækker frem og tilbage med Tidevandet. Ligesaa vil Isen paa de tilstødende Dele af Jones Sound gaa forholdsvis tidlig op.

Tidevandsobservationer er taget hver Time Størstedelen af Aaret i tre Aar. Ismaalinger og Observationer af Isens og Havvandets Temperatur er ogsaa udført.

Med Hensyn til de klimatiske Forhold anføres, at meteorologiske Observationer er udført hver anden

Time den hele Tid. Observationerne omfatter Luftens Temperatur, Fugtighedsgrad, Tryk, Vindretning og Hastighed, Skydække og Nedbørsmaalinger.

Nedbøren er i disse Trakter forholdsvis liden, mest paa Vaarparten, og da som Regel med sydlige Vinde.

Indsjøerne er smaa og grunde. Den størst observerede — i Nærheden af det sidste Vinterkvarter — var omkring to Kvartmil lang og en Kvartmil bred. Temmelig almindelig forekom Laguner paa den flade Strand under det bratte Kystland.

Naar Elveue i Juli Maaned er paa sit højeste, er det meget vanskeligt at vade over dem, medens Elvelejet paa Høstparten er mer eller mindre udtørret.

Magnetiske Observationer er udført i alle Vinterkvartererne.

Uden nærmere at gaa ind paa det biologiske skal her kun anføres, at et righoldigt Materiale til Belysning af Floraen i Hayes- og Jones-Soundstrakterne er indsamlet, ligesom der i de tre sidste Somre er foretaget Skrabninger paa Havbunden saavel paa Ellesmere Land som paa North Devonssiden.

Faunaen er i disse Trakter som i arktiske Egne i Almindelighed ganske rig paa Individuer, men forholdsvis fattig paa Arter. De interessanteste Dyr turde vel Moskusoksen og Ulven være.

De saavel paa Dyr som Planter rigeste Trakter er Vestsiden af A, ligesom ogsaa Hayes-Soundstrakterne har en ganske righoldig Flora at opvise.

Meddelelser om Generalstabens Ekspedition til Island i Sommeren 1900.

Ved Kaptajn Lund-Larssen af Generalstabten.

I.

Henimod Slutningen af det attende Aarhundrede udførtes forskellige Opmaalingsarbejder paa Island. Endskønt der altsaa allerede hermed var gjort en Begyndelse til dette Lands Opmaaling og Kortlægning, er det dog først paa et senere Tidspunkt, at et egentlig planmæssigt Arbejde paabegyndes, fordi tilstrækkelige Pengemidler blive disponible. Ved kongelig Resolution af 28. Maj 1800 blev det nemlig hestemt, at Renterne af „Kollektfondet“, som den Gang var steget til noget over 100,000 Kr., skulde anvendes til Opmaalingen. I 1801 begyndte da det Arbejde, der nu er kendt under Navnet „Den islandske Kystopmaaling“.

En Stab af Officerer af den dansk-norske Hær: Løjtnanterne *Aanum, Ohlsen, Wetlesen, Frisach, Smith, Krog, Scheel, Born og Aschlund* udførte i Løbet af 18 Aar denne Kystmaaling, og som Resultat af den blev der af Staten fra 1818—1826, under Admiral *Lovenørns* Ledelse, udgivet Kort over Islands Kyster. Først i 1831 begyndte derefter Islænderen *Björn Gunnlaugsson*, der var Adjunkt ved den lærde Skole i Reykjavik, en Opmaaling af det indre Island. I 12 Somre færdedes han, med en mindre aarlig Understøttelse af den danske Stat, omkring i Landet og kortlagde dets Bygder og Ubygder. Han grundlagde sit Arbejde paa den Triangulation, som var udført under Kystmaalingen, og